

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Aluari Pelagij de pla[n]ctu eccl[es]ie desideratissimi libri
duo et indice copiosissimo et marginarijs additionibus
rece[n]s illustrati**

Alvarus <Pelagius>

Lugduni, 1517

Sexagesimusquint[us] ar. q[uod] magis sibi caueant fratres minores de
appropriatio[n]e q[uod] alij religiosi: q[...] magis debent esse exproprij.
Cui[us] est p[ro]prietas reru[m] q[...] fratrib[us] ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-29953

cui aliquid pio suo vsu assignatur ab aliquo extra ordinē a cōcedente. vt re illa possint alij fratres vti vsq; ad sue de neplacitum voluntatis: alioquin sibi concessum nō possent alij concedere sine consensu concedentis: alioquin talis committeret. ff. de fur. qui vas. §. si ego. et. l. si pigno. §. si. In affectu igitur et effectu aliqui fratres minores nō vsua rii sed proprietarij sunt censendi: maxime in ser. illis condi tionibus proprietatis que superiores sunt describe.

Articulus. lxx.

Vid dicam de de-

maris et pecunia quorum vsus et contras- cratio que libet per se et per personam in- terpositam est eis nedum proprietatis to- taliter interdictus: vt in eorum regula et nō licet declarationibus continetur. Pater enim eorum almus frater- nitas vsu totus euangelicus ad literā etiam in hoc volēs euangelium obseruare sicut in alijs saluo intellectu eccle- się per se facrosancte in tribus locis regule sub precepto fratribus nos per se et per personam interpositam recipere pecuniā in- terdictū. de quo interdicto Luc. ix. Mar. x. Mar. vi. Nihil ualeritis in uia etc. xi. q. iij. ita. In de L. hys. super Mar. homil. vlti. Si bonū esset aurū habere: hoc vtiq; dedisset apostolus dicitur qui ineffabilia tribuit eis bona. Nunc au- tem non solū nō dedit: sed etiā habere prohibuit. ideoq; Petrus non solum nō secundatus: sed decoratus in paus- perate dicit Actu. iij. Argentum et aurum nō est mihi. Item Bernar. et habetur Mar. vi. et Luc. xij. in euange- lio. Et perfectionis consiliū et remediū infirmitatis. No- lite thesaurizare vobis thesaurum in terra. hec perfectio est: si quidem filius hominis vbi caput suum reclinet non habet. Mar. viij. et Luc. ix. Petro et Joanni nec aurum erat. Act. iij. Paulus simplici victu vestitusq; contentus. §. Zimo. vs. hec ipsa labore manuum acquirebat. §. Thesal. vlti. Sed non omnes capiunt hoc verbum sicut nec consi- lium castitatis. Mar. xij. xxij. q. v. qui scit. Ambro. homi- lia. xvi. super Gen. Quid dñs noster suū quidem sacerdo- ribus precepit Luc. xij. audiamus. Qui non renuntiat oibus que possidet: non potest meus esse discipulus. Con- tremisco hec dicit. Deus enim primus omnium. meus inquam ipse accusator: existo: meas condemnationes lo- quor. Negat christus suum esse discipulum quem videt ali- quid possidentem: et eum qui nō renuntiat omnibus que possidet. Et quid agimus: aut quomodo hec ipsi legimus: aut populis exponimus: qui non solū nō renuntiamus: sed acquirere volumus ea que nūq; habuimus ante q̄ ve- niremus ad christum? Numquidnam quia nos arguit cō- sciētia tegere nō proferre que scripta sunt possumus? No- li duplicati criminis esse reus. Confiteo: et palam populo audiente confiteo: hec scripta esse: etiam si nōdū implese me noui: sed ex hoc saltem cōmoniti festinemus implere: festinemus transire a sacerdotibus Pharaonis. quib⁹ ter-rena possessio est. Gen. xlvi. xxij. q. vlti. §. quis. et de im- mu. eccle. non minus. ad sacerdotes domini quibus in ter- ra pars non est: quibus portio deus est. xi. q. i. clericus. et c. cui portio. Talis enim erat ille qui dicebat. §. ad Cor. vi. Tamq̄ egentes multos autem locupletates: vt nihil ha- bentes et omnia possidentes. et de excel. prela. min⁹. Pau- lus hic est qui in talibus gloriatur. hucusq; Ambro. Item super illud Mar. x. in fi. Qui potum dedit vni ex minimis istis etc. glof. Minimi sunt qui nihil penitus habent in hoc mundo. tales fuerunt apostoli.

Caute autem preceptum de pecunia nō haberi- da non propterea dedit dominus apostolis q̄ pecunia causaliter aut formaliter mala sit sed quia absq; ea meli⁹ seruatur paupertas et penuria euangelica: que est prima beatus- tas. de fin. Amb. Mar. v. Et quia est occasio cupiditatis. Vni- uersa de Zimbo. in libro de offi. dicit. Seralis inquit auaritia in illecebrosa pecunia: que habentes contaminat: non ha-

bentes non iuuat. Item Bernar. de colloquio Simonis et Iesu. Hec fugiendarum diuitiarum precipua causa est: q̄ vix aut nūq; sine amore valeat possideri. Limosa si quis dem et glutinosa nimis est nō modo exterior: verū etiam interior: substantia nostra menti: et facile cor humanū: om- nibusq; frequenter adheret. Item Augu. super Ps. cxij. Non sunt iste vere diuitie: sed mendicitas: que quāto ma- gis crescunt: crescit inopia auaritie. Non sunt vere diuitie que plus augent cupiditatē ei q̄ eas possidet. C. B. Itē de lapsu mundi. Diuitijs nihil tam cauēdum est: q̄ super- bie modus. Qui enim non habet diuitias: nō habet unde se extollat. Itē de verbis domini. Nihil enim est quod sic generet diuitie quomodo superbia. Omne germen has- det vermen suum. vermis diuitiarū superbia est. L. ego. §. moia. Solec inquit rerum abundantia tanto a timore diuino mentem soluere: quanto hanc erigit diuersa cogi- tare. Nam dñi foris per multa distrahitur: stare in intimis fixa phibetur. Idē in homil. super illud Luc. viij. exijt etc. Quis vtiq; mihi crederet: si spinas diuitias interpretari voluisset: maxime quum ille pungat: iste delectent: et tas- men spine sunt: quia cogitationum suarum pūctionibus mentem lacerant: et dum vsq; ad peccatum pertrahunt: quasi inflicto vulnere cruentant. Itē Augu. de lapsu mū- di. Diuitie ipse quas putatis plenas deliciarum: plenio- res sunt periculor. Item Ambro. in libro de offi. tractans illud Luc. ix. et Marthei. x. Nolite possidere aurum et ar- gentum nec pecuniam. Velut falce pullulantem in menti- bus humanis succidit auaritiam. Super eundem quoq; sermonem L. hys. homilia. xxij. Non dixit: Nolite vobis cum accipere aurū. sed si aliunde possibile est accipere: fu- gite hāc perniciosa egreditur. etenim multa per hec emendabit. Predicte originalia a principio istius. §. huc usq; posui etiam. §. in prima parte. in §. quadagesimus. ver. fateri: in ar. l. Item glof. super illud Marthei. vi. Hec omnia adiciunt vobis. Omnia sunt filiorū. et ideo hec omnia adiciunt etiam non querentibus: quibus si subs- trahantur: ad probationem est. si dētur: ad actionem gra- tiarum. quia omnia eis cooperantur in bonum. ad Roma. viij. de peni. dist. ij. §. hec itaq; ver. in eodem. Augu. super illud Joā. vlti. Hado piscari. Cur non inuenit unde viues- ret: quum dominus promisit dicens Marthei. vi. Primo querite regnū dei: et hec omnia etc. Pro: dñs sicut etiā promisit impleuit. nā quis alius pisces qui caperentur ap- posuit? Item L. hys. super Mar. homil. lxxij. Nihil ita ex- tinguit cupiditatis stim: sicut desistere a lucrandi cupiditate vel concupiscentia. sicut amarā cholera abstinen- tia et euacuatio. factilius est enim existentes homines vo- lare: q̄ adiectione pluris quiescere facere et desiderū. Res- scit anno: nummi quantum ipsa pecunia crescit. xij. q. iij. quid dicam. Augu. lib. lxxij. questionum. L. harricatis ves- nenum est spes adipiscēdorum negotiorum. Et super illud apostoli. si ad Corinth. vi. Tamq̄ nihil habentes etc. glof. Hec fuit gloria apostolorū: nihil omnino possidere: si- ne sollicitudine esse: et tam res q̄ earum dominos posside- re. Item habetur in lib. §. ecclesiastice histo. q̄ quū Abaga- rus rex preciperet dari aurum et argentum Tadeo apo- stolo: ille nō accepit dicens. Si nostra reliquimus: quomodo accipiemus aliena? Paulus de se et alijs apst. ait. §. ad Cor. iij. Et ad hanc horam. glof. id est continue: refuris- mus et sitimus. Quālibet dicit se expositū latronibus quasi aliquid portaret: non obstat: quia illud tractans Ambro. in originali ficat. Quum in ciuitate diabolus eū occides- renon posset: latrones erant abibim via. quum tamen nihil ferret quod latrones cuperent. Ambro. lib. §. de offi. Officium omne aut mediū aut perfectū est. et hoc in euā- gelio pbat. Mar. x. dicit dñs. Si vis ad vitā ingredi: serua mandata. Non facies homicidium. nō adulerabis. Hec media sunt officia: quibus aliqd deest. ideo sequitur. Si vis perfectus esse: vende omnia bona tua et da paupe- ribus: et sequere me. Hec est igitur perfectū officium: quod

greci chachoni vocat quo corriguntur oia que alijs potuerunt lapsus habere. Idem super primam propositionem epistole. s. ad Corinth. A licitis temperare huiusmodi non solum innocentes sed et gloriose videantur concessa enim preterire virtutis est maxime. Item Hiero. ad Deme- triadem. Prohibetur mala. precipiuntur bona. ps. cxxiiij. et xxxvi. et s. Per. iij. Declina a malo et fac bonum. Conceduntur media. suadentur perfecta. c. iij. q. s. c. c. seq. In duobus primis peccatum esse concluditur. Reliqua vero in nostra potestate sunt constituta: ut aut vitamur concessis et licitis: aut ob maius premiu ea que nobis permessa sunt respiciamus. C. Item Hiero. ad Heliodorum. Perfectus seruus christi nihil preter christum habet: aut si preter christum aliquid habet perfectus non est. Idem ad Rusticum monachum. Si perfectione sequi desideras: exi cum Abraa. Gen. xij. de patria et cognatione tua. et perge quo nescis. Si habes substantiam. Mat. xij. vende et da pauperibus. Si non habes: grandi onere liberatus es. Nudus christum nudum sequere. c. iij. q. s. clericus. Durum grande difficile. sed magna sunt premia. Bernar. super illud Mat. c. x. Ecce nos dimissimus omnia. Optime et non ad insipientiam tibi. nam mundus transiit et concupiscentia eius. s. Joan. ij. Et relinquere hec magis expedit: quod ab eis relinquitur. C. fuit ergo una causa de loculis quos habuit dominus ad consolandum infirmos. c. iij. q. s. habebat. et Augu. super ps. c. iij. et Hugo super ps. c. iij. Bonum est confiteri domino. et s. in. s. ad partem contrariis. in ver. iij. in ar. lxxij. posita sunt hec et alia. Alia ad referendum hereticos: ne condemnaret ecclesiam habentem loculos. c. iij. q. s. exemplum. sicut faciunt Dani cheger alij heretici qui dicuntur apostolici. c. iij. q. iij. quidam. ver. apostolici. condegnantes ecclesiam propter rerum temporalium possessiones et pecuniam. Et ad terrendum auaros qui loculos concupiscunt. unde nullus de christi discipulis perit nisi qui loculos portauit. Joa. xvi. unde de Lupo. super Jo. homil. lxx. Si vero quis scrutabitur quid furi essent loculos. Jo. xij. commisit pauperum: et dispensare fecit aurum: ut omnem absconderet occasione. Etiam sufficientem habebat ex loculis concupiscentie investigationem. Sed propter nequitiam multam quam volebat compungere christus: condescensione vrens ad eum non incauabat furtiuentem: obstruens perniciosa concupiscentiam et omnem auferens occasionem. Alia causa ad informandum in modo habendi in cenobitis vel alijs regularibus vniuersibus in communi. c. iij. q. s. habebat. c. nolo. c. non dicitis. Alia ad bandum formam prelati ecclesie ad dispensandum bona ecclesie aut sustentationem ministrorum ecclesie: et ad pauperum releuandas miseras. ut c. iij. q. s. episcopus. Unde et Lupo. super Jo. homil. lxx. de loculis christi loquens proponit questionem. Qualiter inquit Mar. x. non peram non es iubens deferre: mar supium ferebat? Jo. c. iij. q. s. habebat. Respondens subdit. Ad inopium ministerium. ut dicas quoniam valde pauperem oportet pauperibus multam facere purificationem. quam auctoritate. s. in. s. resp. deo. ver. et Lupo. in ar. lxx. perfecte posui. in quibus verbis ostendit Lupo. quod viris perfectis competit miserabilium personarum curam gerere: quod maxime locum habet in prelati ecclesie: quorum perfectioni consonat ut spiritualiter et etiam temporaliter pascendis sibi gregibus intendant exemplo christi. ad hoc. lxx. dist. c. penul. et vlti. et lxx. dist. c. i. et lxxv. dist. per totum. et. xxxv. dist. s. ecce. vbi loquitur de refectio panum. Et Prosper de vita contemplatiua. Scientes viri sancti nil aliud esse res ecclesie nisi vota fidelium et precia peccatorum: et patrimonia pauperum: non eas vendicabat in suos usus proprios: sed ut eas commendatas pauperibus erogauerunt. Hoc est possidendo contemnerent: non sibi sed alijs possidere: et nec cupiditati habendi ecclesie facultates ambire: sed pietate subueniendi eas suscipere. Quod habet ecclesia est cum omnibus nihil habentibus commune. Nec aliquid eis qui sibi sufficienter de suo debet erogare: quum nihil aliud sit habere

ribus dare nisi perdere. ad hec. s. q. ij. clericos. et passos. et c. si quis. c. sacerdos. et c. si. C. Quantum ad modum vici forma fuit perfectio ipsa apostolis acceteris huiusmodi paupertatem professis: ut quum amore paupertatis semper carere loculis cupiant: solum quando aperte necessitatis videret articulus loculos ferat. ut s. ostensum est per originalia. Et hic ad de quod scripsi. s. per. v. folia. s. ad partem contrariam in fi. in ar. lxxij. Non igitur loculi christi sed mentum cupiditatis: sed ad exemplum pietatis et paupertatis et condescensionem infirmitatis trahendi sunt. ut in preall. decre. extitit qui seminat. Sicut enim in saluatore nostro crucifixo nil fuit quod seculares glorias aut delicias saperet: sic nil egit nil docuit per quod mundi diuitias appetendas esse monstraret. Quin potius ut nos perfecte paupertatis amore accenderet: in huius mundi campum hostem impugnaturus ingrediens. de pauperima mare. c. xvi. q. ij. sic enim. pauperimus prodijt. Unde Beda super Marcum exponens illud. Si quis mihi iniungat: me sequatur. Jo. xij. air. Consideremus qua via venit: ut sequi mereamur. Ecce quum dominus sit et creatur angelorum: suscepturus naturam nostram quum condidit: in vterum virginis venit. nasci tamen in hoc mundo per diuites noluit parentes: pauperes elegit. Unde et agnus qui pro illo offerretur defuit: columbarum pullos et pariturum ad sacrificium mater inuenit. Luc. ij. Item Lupo. super Mat. c. iij. homi. Pariens quidem filium confestim illum reclinauit in presepio: quod multis conuenientibus propter descriptionem. Luc. ij. non erat domum inuenire. Sed quid fuit quod suscit magos adorare? Nihil enim sensibile magnum erat illis: sed preseppe et rugurium et mater pauper: ut mandam magorum videas philofophia. Idem quoque in homi. epiphanie de Magis loquens sic dicit. Videtur pandorium tenebrosum et sordidum: magis animalibus quam hominibus aptum: in quo nemo conuersus erat: nec deest nisi itineris necessitate coactus: matremque eius vix tunc habebantem vnam: non ad ornatum corporis sed tementem nuditatis proficientem. Sed et hostiam deo patri ut portaret offerens: nudus in cruce pendit: nec non ut veritatis eius tamquam perfectissime recitudo in nequaquam discos daret medium ab extremis: tota ipsius vita caminus paupertatis fuit. Isa. xlvij. Unde Bernar. Volue et reuolue a partu virginis vsque ad crucis partubulum. non inuenies in christo Jesu nisi signata paupertatis. ad hec. c. ij. gloria. ibi. pauper dominus dedicauit. Item Bernar. de colo loquio Simonis et Jesu. Longe inquit Iahud est in toto aquarum multarum diuisi. Exo. xiiij. fundo maris iter carere terrena licite possidendo: aliud ipsum nouis gressibus nudam calcare omnia relinquendo. Mart. x. Sed rem potius gratie prerogatiua hec debebatur. Petro noui iter et non typus iterans seruabatur. Mat. c. iij. Antiquorum sane patrum diebus donec inter homines et in terris videretur et conuersaretur inter homines dominus maiestatis: non erat euangelice forma perfectionis: sed spiritu domini solo in terris spiritu sequebatur. At vbi verbum caro factum est et habitauit in nobis. Jo. i. Jam in eo tradita est imago vite: et conuersationis exemplar: quod oportebat etiam corporaliter imitari: ut vtroque sequentes non ulterius cum patriarcha Jacob altero femore claudicemus. Gen. xxxij. Nec id dicimur tamquam saluari quis hoc nequeat tempore: si secus egerit: sed ut gradum agnoscat proprium: et locum perfectionis aut discipulatus officium non usurpet. Item idem ibidem. Dotatas et ditatas videmus ecclesias a diuitibus seculi: sed heu data est ipsa prouidentia elemosyne in occasione carnis. Et qui sibi atque alijs in celo parare tabernacula debuerant: in terra coniungunt domum ad domum: et copulant agrum agro. Isa. v. Quis huius temporis rapiat ab ore apostolorum: um verbum gratie verbum fidurie. Ecce nos reliquimus omnia et secuti sumus te: Mat. x. Ecce enim ut populus sic sacerdotes diuites fieri volunt. Similiter et hic abundantius recipiunt consolationem sua. Luc. x.

Cur loculos christi habuerit.

Et quibusdam interpositis ait. Utinam in duodecim vnius
 hodie perus qui reliquerit omnia: vnius qui loculis ca-
 reat valeat inueniri. Utinam saperes et intelligeres. in ca-
 rito Moyse Deutero. xxxij. cum thesauro pecunie thesau-
 ros ire pariter cumulari. Utinam nouissima preuideres.
 Mar. x. Anima aduertere facile per foramen acus trahi-
 tur non diuitiarum cumulos sed delictorum. Nihil em-
 in talibus in hunc mundum: haud dubium q̄ nec auferre
 poterimus quicq̄. i. Tim. vi. C. Amb. in lib. de offi. Qui
 apud solos sine auro misit: ecclesias auri possidet: non abun-
 dat. Bernar. Animam dei capacem quicquid minus deo
 est implere nō potest. Eccl. vi. Omnia labor hominis in
 ore eius. i. in esplendo desiderio anime: sed anima est non
 implebitur: quia nihil est quicquid in hoc seculo est: quod
 figura est. i. Cor. vij. Hiero. ad Lucianum. Joseph cū tunis
 ca egypti fugere nō potuit. i. pallio. Gen. xxxij. Adolecēs
 qui o perus sudone sequebatur Isum: quia tentus fue-
 rar a ministris: terrenū abiciens indumentū nudus euas-
 sit. Mar. xij. Moxeros. Helias igneo curru raptus in ce-
 lum: melotam Pellis caprina est. i. Heb. xij. Circūierit in
 melotis id est pallium. iij. Reg. ij. reliquit in terris. Helis
 feus boues et iuga prioris operis cōterit in vota. iij. Re-
 gum. xij. xxx. dist. non satis. Qui tangit picem inquina-
 bitur ab ea. Eccl. xij. Quādiu versatur in seculi rebus: et
 anima nostra possessionum et redituum procuracione des-
 uicta est: deo libere cogitare nō possumus. Luis glōf.
 cōsonat super illud E. an. v. Spoliavit me tunica mea. Re-
 cepta sollicitudine temporalium subsidior: quālibet exi-
 minus doctor: difficile vitat peccatum. Isidorus. Semper
 interna quiete fruere: si te a terrenarum actionum strepi-
 tu subtraxeris. Hieronymus ad Rusticum monachum.
 Sanctus Eupherius Eolose eps vidue sareptane. iij. Re-
 gum. xvi. imitator: esuriens pascit alios: et ore pallente ie-
 lunia fame torquetur aliena: omnemq̄ substantiā christi
 visceribus erogauit. xij. q. ij. c. i. c. q. abstulerit. Nihil eo di-
 tius qui corpus christi canistro vimineo: sanguine porrat
 in vitro. nō ob. c. de conse. dist. i. et calix. Qui auaritia pro-
 ledit de templo: qui cathedras venditorum colūbas men-
 sasq̄ subuertit. Mar. xij. Mar. xij. Luc. xij. Jo. ij. et. i. q. iij.
 et multis. am. c. seq. Damnonē et nummulariorum era
 dispersit: vt domus dei vocaretur domus orationis: et nō
 spelunca latronum. Illius tu sectare vestigia: et cetero: nō
 qui virtutis illius similes sunt: quos sacerdotum et humi-
 liores. c. dist. contra morem. xij. dist. domus. xcv. dist. esto.
 facit et pauperior: et. dist. eps. Aur si perfectus esse desi-
 deras: exi cū Abiaā de patria et de cognacione tua. Gen.
 xij. Si habes substantiam: vde et da pauperibus. Mar.
 xij. Si non habes: grandī onere liberatus es. Nudus. xij.
 q. i. dericus. xcv. dist. ecclesie. nudū christum sequere: du-
 rum: grāde difficile: sed magna sunt premia. et hoc s. pos-
 sui. ver. Idē ad Rusticum. Grego. iij. moral. Rarū val-
 de est: vt qui possident aurū ad requiem tēdāt: quum per
 semetipsam veritas dicat. Luce. xviij. Mar. xij. Mar. x.
 Difficile qui pecunias habent intrabunt in regnum ce-
 lozum. Rabanus super Mar. xij. ibi. Difficile. Diffi-
 cile hoc et maximi laboris est: pecunias habentes: vel in
 pecunias confidentes etui philargy: i. e. auaritie retinas:
 culis: et aniam celestis regni intrare. Augu. de moribus
 ecclesie. Job omnes diuitias amisit: et factus est repente
 pauperimus. Job. i. sed incoassum tenuit animum. quo
 animo si essent nostri temporis homines: non inagnope-
 te in nouo testamento ab istorum possessione prohiberes
 mur: vt perfecti esse possemus. Grego. i. moral. Nondum
 virtus precepti emicauerat que oia relinquit precipere et
 vide. s. in. s. item q̄ simpliciter. ad fi. ver. item sim opposi-
 torem. in. lvi. arti. Bernar. de colloquio Simonis et Iesu.
 Et cū se aliqui fortasse dicentes ad Abiaam Isaac et
 Jacob. Abiaam diues valde. Gen. xij. Isaac locupletas
 tus et. Gen. xxxij. Jacob diues valde. Genes. xxxij. Lere

riq̄ sancti numquid diuitias habuisse leguntur? Sufficit
 nobis esse sicut patres fuerunt. Neq̄ enim sumus nos pa-
 tribus meliores. iij. Regum. xij. Si culpabilis esset posses-
 sio diuitiarum: nūq̄ illi in diuitijs tantam a domino gra-
 tiam obtinerent. Quid respondebimus nouis inirato-
 ribus sanctoium veterum patrum? Imponat certe vitulos
 super altare domini. ps. l. Mactent arietes. hircos immo-
 lent. Heb. ix. quia et Abiaam hoc fecit. Gen. xij. Sed hec
 iniquum statum vltra non habent: vbi reuelata est. et de
 puri. post par. c. i. veritas. Transierit quidem si ipas san-
 ctorum quoq̄ diuitias temporales vmbriam fuisse dixeris
 mus futurarum. i. L. oim. b. r. de conse. dist. ii. reuera. In si-
 gura si quide omnia eis legimus cōtigisse. Deniq̄ quidni
 terrena palam possident sancti et perfecti viri: quum sola
 palam terrena promitterentur a domino? Vbi sane cele-
 stis pmissio infonit: necesse est spiritualia spiritualibus
 comparari. i. Cor. ij. Et mutari sacrificium spe mutata. ar.
 et de constit. translato. huc usq̄ Bernar. facit op. xij. q. ij.
 gloria. C. D. Immo etiam sancto Esaiē qui erat in lege
 veteri ait hōs. Esai. lviij. Elegi te in camino paupertatis.
 Grego. in homil. xl. euāgelistarū de lazaro et diuite. Ma-
 la (inquit) lazari purgavit ignis inopie: et bona diuitis re-
 muerunt felicitas transeitis vite. Illum paupertas as-
 fligit et terret: istum abundantia remunerat et repulit.
 ps. xxx. In abundantia proiectus sum a facie oculoꝝ tuoꝝ
 rum. Chrys. super epistolam ad Heb. ij. sermone. Chyistia-
 nus in pauperie constitutus: q̄ cū diuitijs magis iras-
 diat. Quomodo hoc q̄: excludit a se superbie rypum. Nō
 erit arrogans: sed patiens obtemperans et pudicus et mi-
 tris et sapiens. Qui vero in diuitijs constitutus est: multa
 illum ad hec bona prepediunt. Inspiciamus ergo que di-
 ues operat. rapit aliena. estuat cupiditate. nefandos non
 definit perpetrare concubitus. maleficia cuncta committit
 tit. Nonne vniuersa hec ex diuitijs conspicimus generari?
 Intuere quomodo in pauperie magis q̄ in diuitijs virtu-
 tes facilius possidemus. Nec mihi dicas quia in hac vita
 diuites nullam vindictam suscipiunt. nam cum omnibus
 malis suis etiam hoc malum habet diuitie: quia malignis
 rate peccantes adulationibus tenentur. Et quia diuitias
 possidet semper peccans: nulla pena reuocatur. fact op.
 xij. q. i. paratus. ibi. Nihil est infelicitas infelicitate peccā-
 tium et. Sed sine illis remedijs remedia suscipit peccato-
 rum: et frenum nullus illi imponit. Item in eodem sermo-
 ne. xvij. Nemo causetur (inquit) de paupertate: et q̄ caus-
 sa sit multorum malorum: neq̄ obloquatur de christo qui
 perfectionem illam dixit Matth. xij. Si vis perfectus
 esse et. Hoc enim ipse dixit: et operibus ostendit: et per di-
 scipulos suos ostendit et docuit. Secremur ergo pauperi-
 tatem. maximum quippe bonum est. nihil enim eo opulē-
 tius qui paupertatem sponte diligit: et cum alacritate sus-
 cipit. Item in eodem sermone. Abiciamus quecumq̄
 corpus floere faciunt: vitiant autem animam: vt pote
 diuitie deliciae et gloria. Idem ponitur. s. s. religio. versu
 cu. quod autem. in. lvi. articulo. sed hic plenius. Luncta
 hec carnis sunt: et amor corporum. Itaq̄ non amemus
 ampliora: sed paupertatem semper secremur. ista enim
 magnum bonum est. Sed sapientia pauperis pro nihilo
 lo habetur. Ecclesiastes. ij. Sed iterum. Diuitias et pau-
 peritatem ne dederis mihi. Et ex camino paupertatis li-
 bera me. Proverbiorum. xxx. Quare hec dicta sunt? hec
 in veteri testamento dicebantur: vbi multa ratio diuitias
 rum habebatur. vbi paupertatis plurimus erat contem-
 ptus. vbi hoc quidem maledictio erat: illud benedictio.
 Sed nunc nequa q̄ ita est. vide de hoc. xij. q. ij. cap. gloria
 episcopi est. Si vis audire paupertatis predicamenta:
 ipsam professus est christus. et dixit. filius hominis non
 habet vbi caput reclinet. Matth. viij. Et iterum. No-
 lite possidere aurum neq̄ argentum. Matth. x. et Pe-
 trus ait. Argentum et aurum nō est mihi. Actuum. iij.
 cap. Et in ipso quidem veteri testamento Helias preter

D 9

melotā nihil habebat: quā etiā Deliseo reliquit. iij. Reg. ij. Nonne Deliseus. iij. Reg. xij. Nonne Eliaas & discipulus. Eliae. x. Nonne Joānes baptista. Mat. iij. Mar. i. Luc. iij. fides. quia quod marime facit fiduciam: hoc est paupertas. Dives servus est: obnoxius existēs damnis: et tribuens omni volenti cum nocere. ille autem nihil habēs prosc̄riptionem non timens nec cōdemnationē. Nequaquā ergo paupertas facit sine fiducia esse. **L**ysillus cum paupertate mittebat apostolos in causam opus habētem fiducia multa. valde enim est fortis pauper verus & voluntarius: & non habet unde iniuriam patiat. Amb. li. f. de officijs. Nō potest quis premiū accipere: nisi legitime certaverit. ij. Tim. ij. Nec gloriosa victoria: vbi nō fuerint laudiosa certamina. Ideoq; dñs dixit in euangelio. Beati pauperes spiritu: quoniam ipsorum est regnum celor. nō dicit. Beati diuites. sed pauperes. Inde em̄ incepit beatiudo diuino iudicio: vbi certamina existuntur humano. **D**ionysius ad Paulinū. et est. xij. q. ij. socrates. als est. c. gloria. ver. socrates. Socrates ille thebanus homo quōdam ditissimus quum ad philosophiā dum Athenas pergeret: magnum auri pōdus abiecit: nec putauit se posse simul et virtutes et diuitias possidere. Deniq; et tu audita sententia saluatoris. Mat. xij. Si vis perfectus esse: vade & vende oia que habes: et da pauperibus. et veni sequere me. verba vertes in opera: et nudam crucem nudus sequeris. xij. q. i. clericus. expeditio: et leuior: ascendis scalā Jacob: purisq; manibus et castido pectore pauper de spu & operibus gloriaris. **S**en. xvij. **L**ysillus super epistolā ad Heb. sermone. ij. Non habentes diuitias non propterea doleamus: sed magis gratias diuiteriorum deo et domino referimus: quia nos paruo labore eadem mercedem quam & diuites poterimus promereri: et si volumus etiā amplior est. nam et paruis magna lucratur. **M**at. xij. **L**ysillus. homilia vlti. super **M**at. diuitem necesse est multis indigeret: et turpiter seruire. **S**omnidare et suspicari et timere eorum qui suspiciantur enulos et calumniatorum ora: et auarorum concupiscentias: sed non paupertas est aliquid tale: sed contrariū vniuersum. **R**egina est: furibus non subiecta: sed munita. portus tranquillius. palestra et gymnasium philosophiē. Audite quicūq; pauperes estis: magis autem & quicūq; ditari concupiscitis. Non pauperem esse malum est: sed nō velle esse. **E**t neq; malum existima paupertatem: & non erit tibi malum. **E**t si philosophis decem milia erit bonorum fons et origo. ad hec. xv. q. i. illa. **B**ernar. super ps. Qui habitat. **S**felix paupertas voluntarie relinquunt omnia et sequuntur te dñe **I**esu. **S**felix plangne: que tā securos immo et tam gloriosos faciat. in illo singulari fragore elementorum in illo tremēdo examine merito: in illo tanto discrimine iudicio: um tenens iudicariam potestatem. sicut dicit dñs. Vos qui reliquistis omnia & secuti estis me: sedebitis sup duodecim sedes iudicantes duodecim tribus israel. **M**at. xij. **S**ego. super Job. **D**eridetur iusti simplicitas: lampas contempta apud cogitationes diuitum: parata ad tempus statutum. **J**ob. xij. **S**taturum quidem contempe lampadis tempus est: extremi iudicij p̄cedestinatū dies. **T**unc rep̄oborum oculis parescet q̄ potestate celesti subniti sunt q̄ terrena omnia reliquerunt. **Q**uisquis enim diuini amoris stimulis exercitatus hic p̄cessa reliquerit: illic proculdubio culmen iudicarie potestatis obtinebit: vt simul tūc iudex cum iudice veniat: qui nunc consideratione iudicij sese spontanea paupertate castigat. **B**ernar. sermone. li. **D**uo habet paupertas sequentium christum: afflictionem. s. et vilitatem. de quibus p̄pheta **D**avid ps. cxiij. **V**ide inquit huius militarem meam et laborem meum. **E**t propterea in terra sua duplicia possidebunt. **E**liae. lxi. **B**estii duplicibus. **P**rouerb. vlti. **E**t p̄o pudore sit hono: iudicarie potestatis: p̄ labore refrigerium placidissime sessionis. **D**ecem enim est q̄ castigat purgat. **P**robat humilitat et exaltat. **L**ysillus. homilia iij. super **M**at. **D**elcedamus inquit ad pauper

ratis carinam. **V**ideamus qui ambulant in eorum et elatione colla conculant. **V**ideamus miraculū et paradoxum hominem in igne gratias agentem. paupertati vltime illigatum: et multam ferentem laudationem. ps. lxxij. **P**auper et inops laudabit nomen tuum. et **E**l. xij. **A**ddent mites in domino leticia: et pauperes homines in sancto israel exultabunt. **E**t enim tribus illis pueris. **D**an. iij. similes sunt qui paupertate in gratiarum actione ferunt. **N**am et igne terribili paupertas incendere consuevit: sed pueros illos nequaquā incendit. **P**raeterea nunci in paupertate gratias egeris: vincula dissoluitur: et flamma extinguitur: et si estricta non fuerit quod multo mirabilius est) p̄o flamma ros orietur. **Q**uod et in philosphantibus est videre: quoniam in paupertate diuitibus curiosus disponitur: & in medio camino rose pro poritur. **E**t enim marinus est ros non denitri concupiscentia deliciarum. **E**t illi tunc contententes reges facti sunt rege dariores et potentiores. **E**t tu quocūq; de p̄eris mundana negotia: omni mundo eris honorabilior. **S**in sanctos illos. **H**eb. c. **Q**uibus mundus non erat dignus. **E**t igitur digni celis efficiaris: deride presentia. ita enim et hic eris dariores & futuris poteris bonis. **I**dem homilia. xv. super **M**at. **T**alis est luminis virtus: vt non solum luceat: s̄ illuc ducat illos qui se sequuntur. **Q**uā enim nos viderint omnia bona presentia contententes: et ad futura p̄paratos: ante omnia fermone non operibus nostris credent. **Q**uis enim est ita amens: vt videat cum qui heri et ante lasciuiebat et ditabatur: omnibus eratum: et ad famem et inopiam et duram vitam et pericula et sanguinem et occisionem: et ad omnia que videntur periculosa p̄paratum: nō manifestam hinc accipiat futurorū demonstrationem? **S**i autem presentia nos immiscuerimus et implicauerimus: qualiter poterunt credere qd ad possessionem alia festinemus? arg. xij. dist. c. vlti. **D**amascenus lxi. iij. dicit. **E**uangelium cognitionis dei non bellis et armis exercitus aduersariorum deuincens: sed pauci nudi pauperes: et illiterati: persecuti. verberati. mortificati. cruciati in carne et mortuum et deum existentem predicantes: sapientibus et potentibus p̄ualuerunt. s. ad **L**osimb. l. xxx. di. ecclesie. **L**usebius in ecclesiastica histo. lib. iij. **Q**uidam ardentes diuine sapientie cupiditate succens animas suas verbo dei consecrabant: expletes perfectionis salutare p̄ceptum. **M**at. xij. vt facultates suas primo pauperibus diuidentes expediti ad predicandum euangelium fierent. **L**ysillus super **M**at. homilia. lvi. **S**i autem homines duodecim. **M**at. xij. **L**uce. iij. **M**at. iij. c. vi. oberrari cōuerterit: excogita quāta est nostra malitia: quā ranti existentes eos qui reguntur non possumus corrigere: quos decem milibus mūdīs oportebat sufficere et esse fomentū. **S**ed signa huius habebant. **S**ed non signa eos mirabilia fecerunt: multi enim & demones proniātes iniquitatem operati sunt: non sunt facti mirabiles sed puniti. **M**at. xij. **Q**uia et mali p̄phetant et miracula faciunt. s. q. i. multe. et c. teneamus. et c. p̄phetant. et c. de vene. sanc. c. f. **S**ed quid (inquis) est quod eos magnos ostendit? **P**ecuniarum contemptus: glorie despectus: ab omnibus huius vite ereptio. quia si hec non habuissent: & si decem milia mortuo: nō suscitassent: non solum nulli profecissent: sed et seductores et malefici existimati fuissent. **I**dem homilia. vlti. super **M**at. **E**t si quis tibi pauper principatum et ciuiles potestates et diuitias et lasciuam proponerent: deinde paupertatem ponens electionem daret: quamcumq; velles. hanc confestim raperes: si tamen eius cognosceres pulchritudinem. **M**ibi enim paupertas puella cuiusdam pulchre et sponse familiaris esse videtur. **E**t hanc **D**elias. iij. **R**egum. ij. educatus raptus est dea ta illa rapina. **E**t hanc **D**eliseus daruit. iij. **R**egum. xij. lxxvi. distinctione. non satis. **E**t hanc **J**oannes **B**aptista. **M**at. xij. **M**at. i. **L**uce. iij. **E**t hanc apostoli omnes. **M**at. xij. ca. **S**ed et ipsam puella huius

palchritudine intueamur. Etenim oculus eius est purus
 et peccata eius nihil habens turbulenta: sed mansuetus
 et tranquillus: delectabilis: ad omnes respiciens: mitis: hu
 milis: nullum odium habens: nullum auerrens: os et lingua
 sana est: continua gratiarum actione plenus et benedictio
 nis: et miris verbis et amabilibus. ps. lxxv. Pauper et
 inops laudabunt nomen tuum. Si autem et vis proportio
 nem mensuris: orem eius videre: longa est et multum super
 eminentio: quod abundantia. Si autem fugiunt eam multi:
 nem mireris. etiam et alias virtutes fugiunt insipientes. Sed
 conuulsi afficitur (ais) pauper a diuitibus. Rursus mi
 hi in opie laudem dicis. quoniam beatus est qui conuicium
 paratur. Matthei. v. sed hoc ferre admoner inopia. Sed
 clarit pauper (ais) et Paulus esuriebat. ij. Cor. iij. et
 in fame erat. Sed non habet requiem. ij. Cor. iij. neq
 filius hominis vbi caput suum reclinet. Matthei. vi. non
 est illi curatio sollicitudo huius vite negotiorum: sed sicut
 angelus ira conferuatur. His autem huius pulchritudinem
 videt: vis in opie diuitias ad discere? Non subiacet demo
 nibus. Non adhsit regi sed deo. Non militat cum hominis
 bus: sed militat cum angelis. Non habet arcas ducum vel
 tres: vel viginti: sed talem abundantiam vt hunc mundum
 vniuersum nihil esse existimet. Non habet thesaurum sed
 celum. Non indiget seruis: magis autem possidet seruos
 passiones et cogitationes que regum dominantur. Regnum
 autem aurum et omnia talia quemadmodum puerorum
 ludibria deridet: et sicut rotam et pilam hec omnia existi
 mar esse contempnibilia. habet enim mundum quem neq
 videre qui in his ludunt possunt. Quid igit paupere hoc
 melius est vsq? Pauimentum domus habet celum. Si au
 tem pauimentum tale: excogita tecum. Sed non habet
 equos et currus. Quid enim ei his opus est: qui supra nu
 bes vehi debet et esse cum christo? Mar. v. Luce. xij. Ber
 nar. ad Thomam. De salubius disceres christum Iesum
 Mar. xvij. Phil. ij. et hunc crucifixum. i. Cor. ij. qua vsq
 scientiam habet facile nisi cum mundo quis crucifixus fue
 rit apprehendit. Falleris fili falleris: si te putas inuenire
 apud mundi magistros quam soli christi discipuli. i. mun
 di contemptores dei munere adsequuntur. Nec enim hac
 lectio docet: sed vinctio. i. Jo. ij. sed exercitatio in mandatis
 domini. Augu. in li. de elemosyna. Meritis inquis? Ne
 patrimonium tuum forte deficiat: si et eo operari largiter
 ceperis. Quando em factu est vt iusto possent deesse subsi
 dia: quam scriptum sit. Non occidet deus fame animam ius
 ti: ps. cxxvj. Non vidi iustum derelictum: nec semen eius
 querens panem. Delias in solitudine coruis ministranti
 bus pasatur. iij. Reg. xvij. Et Daniel in lacu ad leonum pre
 dam iustu regis incluso: prandium diuinitus apponitur.
 Dan. v. Et tamen ne operanti et diu deum promere
 si desit alimentum: quam ipse ad exprobationem eorum
 quorum mens dubia est et parua fides: contestetur et dicat
 Mar. v. Aspice volatilia celi quoniam non seminant neq
 meunt neq colligunt in horrea: et pater vester celestis pascit
 illa. Volucres deus pascit: et quibus diuine rei nullus sen
 sus est: eis necesse nec potus deest. Tu christiano: tu dei
 seruo: tu operibus bonis dedito: tu dno suo charo aliqd
 existimas defuturum? An putas q: qui christu pascit: a chri
 sto ipse non pascur? aut eis terrena deerunt: quibus diuina
 et celestia tribuuntur? Unde hec incredula cogitatio est:
 An hec impia et sacrilega meditatio? Numquid vidua Sa
 repte deliam pauit et ab eo pasta est. iij. Reg. xvij. Sfrater
 Bonauentura generalis minor magister in theologia et
 cardinalis ait. In camino paupertatis electi ipsius penu
 ria purgatur a crimine: ipsius erubescencia humiliantur in
 inter: ipsius partitionia castigantur in carne: ipsius deuot
 ta gratitudine conciliantur ad progenit: ipsius cōdescensu
 na benignitate cōfigurantur ad christu: ipsius sublimi celsi

tudine sursum aguntur in deū. Augu. super ps. ciiij. In lo
 culis habedis et erigenda quodammodo annona christus
 non perendo sed prebendo in cōgentia suscepit. Super il
 lud Act. xx. in fi. Beatius est magis dare q accipere. glos.
 Bede. Non illis qui relicti omnibus secuti sunt dñm dis
 uites elemosynarios preponit: sed illos maxime gloriosi
 car qui cunctis que possidentur renuntiantes laborat nis
 hilominus operando manibus: vt habeant vnde tribuat
 necessitate patienti. Ephe. iij. Idem dicit Jo. cassi. in lib.
 x. de spiritu acide. et dicit. s. lōge in. s. et quo spōsa. in ver.
 et Act. xx. in ar. l. et. s. s. ad partem cōrrariam. ver. vnde cō
 ma instātia. cū duobus ver. seq. et in additione ibi posita.
 in ar. lxxij. Hiero. ad Julianum. Exstruis monasteria: mul
 tus a te numerus sanctorum sustentatur. sed melius faceres
 si et ipse sanctus in sanctos viueres. Bernar. Solo te
 esse amicum pauperum: magis autē imitatorē. ille est gra
 dus proficentium: hic perfectorum. Mar. tix. Hiero. contra
 Vigilantiu. Non negamus cunctis pauperibus si tāta sit
 largitas: sipes esse potrigendas. Apostolus ad Roma. xij.
 ibi. Sanctis et necessitatibus communicantes. et. ij. Cor.
 viij. et. ix. quidem docet faciendam elemosynā ad omnes.
 s. q. ij. q. pio. r. l. dist. quiescamus. maxime autem ad bome
 sticos fidei. Gala. v. l. i. Vide quod legitur et no. x. di. c. i.
 glos. s. De quibus saluato: in euangelio loquebatur Luc.
 xv. s. facite vobis amicos de māmona iniquitatis qui vos
 recipiant in eterna tabernacula. Niquid pauperes in qui
 bus corporis flagrans libido dominat: pnt habere taber
 nacula eterna: q nec presentia possident nec futura? Non
 enim simpliciter pauperes: sed pauperes spiritu. Mar. v.
 appellatur. De quibus scriptum est in ps. xl. Beatus qui
 intelligit super egenum et pauperem. In vulgi pauperis
 bus nequaq intelligētia: s opus est elemosyna. In fan
 ctis vero pauperibus beatitudo est intelligentia: vt et tri
 buas qui erubescit accipere: et qui acceperit doler. mētēs
 carnalia et feminās spūalia. s. ad Cor. viij. et est de censi. cū
 ap. et Roma. xv. hucusq ihero. Et Ambro. Iusto am
 plius debetur elemosyna. l. r. dist. non satis. Et in pau
 peribus nō tam attendēda est fin Hiero. paupertas q re
 ligio. xv. q. s. c. v. l. Bernar. ad fratres de morte dei. Quū
 diues esset christus: pauper p nobis factus est. s. l. Cor. viij.
 Et qui voluntarie paupertatis dedit. Mar. v. et. x. p. cece
 prum: ipse eiusdem in semetipso formam dignatus est dei
 monstrare. xij. dist. s. i. xv. dist. esto. Et enim sciant euāge
 lici pauperes quid eis faciendum sit: ipse etiam a fidelib.
 Luce. vij. et Jo. xij. pasci voluit: nōn q er ab infidelibus.
 Luce. xij. sed vt fideles faceret: vite necessaria accipere nō
 recusauit. Hieronymus ad Demetriadem. Alij edificēt ec
 clesias: veliant parietes marmorum crustis: non repēbē
 do: non abnuo: vnusquisq in suo sensu abundet. et de se
 pul. certificari. meliusq est hoc facere q repositis opibus
 incubare. Sed tibi ppositum est christu vestire in paupes
 ribus: seruum dei pauperū habere curam. Mar. v. qui
 diebus ac noctib seruiunt dño tuo: qui in terra positi imi
 tantur angelorum conuersationem: et nihil loquunt nisi
 quod ad laudem dei pertinet. s. l. mo. v. xij. q. s. clericus. et
 c. episcopus. habentesq victum et vestitū his gaudent di
 uitijs. qui plus habere nolunt: si tamen seruant propo
 situm. xij. q. i. nolo. alioquin si amplius desiderant ijs que
 necessaria sunt: probantur indigni. Sicut omnium maloz
 radix est cupiditas. s. l. mo. v. Anaritia est idolum ser
 uitus. Ephe. v. et Colof. iij. de peni. dist. ij. s. ex premissis.
 xlvij. dist. bono: um. sic paupertas vera et voluntaria cum
 crozum est origo bono: um: que est contemptus affluentie
 et amoris pecuniarū. In historia schola. super illo verbo
 Accipit eam discipulus in suam. Jo. x. Quasi in suam
 matrem: vel in suam quasi parentem: vel in communio
 nem rerum suarum: tamē nihil creditur habuisse propiū.
 notatur. xvij. q. iij. s. norandum. sed quum esset beata vir
 go cū apostolis: iste specialē curā eius gerebat. ad hoc fas
 cit. xxvj. q. ij. sicut enim. Item in eadē historia scholastica

super illud Actuum. iij. Argentum et aurum non est mihi. Non enim erat suum quod referuabat in usus pauperum qui reliquerat patrimonium suum ponentes omnia ad pedes apostolorum. Actuum. iij. Hieronymus in laudibus Pauli ait. Hoc habebat voti ut mendicis moreretur: et unum nummum filie non relinqueret: et in funere suo aliena sine done inuolueret. sicq; facta est sicut Christus. Jo. xij. Chrysostomus in laudibus Pauli dicit quod nihil habebat nisi corpus: et in hoc exemplum se alius prebuit quum ait. 1. Cor. xij. in princ. Imitatores mei estote: sicut et ego Christi. Hieronymus ad Lucinum. Seipsum et res omnes deo offerre Christianorum et apostolorum est: qui duo paupertatis sue in gazophylacium erant mittentes. Marc. xij. in fi. xij. q. i. odi. Luc. xxi. totum censum quem habuerunt domino tradiderunt: et merentur audire. Matthei. xij. Sedebitis super sedes duodecim: iudicantes duodecim tribus Israel. Chrysostomus super Mattheum. homilia. xxxviii. Teruntamen quum diceret nihil representabit tale sermo quale rerum experientia. Et ideo vellem illos qui in illum deuerunt philosophie verticem nobis adesse: et tunc manifeste videre huius rei delectationem: et qualiter nulli illorum qui diligunt paupertatem acceptarent ditari decem milibus prebendis: tamquam qui non lamentatur in sollicitudinibus: sed ridet et saltat: et ipsa qui diadema sibi circumponunt magis in paupertate decorantur. Chrysostomus super Mattheum. homilia. xlvj. Quid autem si quis tibi proponeret facere fenam aurum: et posse omnes pecunias ut fenam contemneret: non vix hoc susciperes magis. et valde deceret. et tunc hoc homines maxime attrahissent. Si enim videretur auro affici: concupiscerent et ipsi hanc virtutem. ut Simon magus. Act. viij. s. q. i. c. qui studet. xxvij. dist. quod interrogasti. et augetur eis pecuniarum cupiditas. Si autem viderent homines ut fenam aurum despiceret: olim vix ab hac egrediente extitissent. Letitia mentis pauperem comitatur. Unde glossa super illud ps. lxxvij. Ego sum pauper et dolens: salus tua deus suscepit me. Laudabo in me et in membris nomen dei cum cantico: id est cum delectatione: quia si omnia defint: deus tamen mecum est. ut sequitur. Tudeant pauperes et letentur. vide. s. ver. Chrysostomus homilia. liij. Hec ego. nazarenus. Sed facultatibus inquis: defraudabunt me: sed facilius mihi abscondet quas non habeo. Si autem ecclesiasticis hoc vix est pro quo omnis pugna et omne certamen est: an ignoscimus quod per pecunie cupiditatem et loculorum fraudem Judas ad proditorem proficiscitur Christi? Jo. xij. r. xij. et Luc. xxij. in princ. xij. q. liij. c. ij. r. ij. q. i. vnus. Augustinus in fine libri unde malum. Qui inquit bene vulvri temporalibus bonis: non eis amore conglutinetur: et velut mella anime sue faciat quod sit a mundo: ne cum refectis ceperint: cum cruciatu tabescat: sed eis totus superferatur: et habere illa atque regere parat: sit amittere vero ac non habere paratior. Ambrosius. Nullum administrum prestant diuitie ad vitam beatam. quod euidenter monstrauit dominus dicens Mat. v. Beati pauperes spiritu. et Beati qui nunc esuritis. Luc. vi. Ita quod paupertatem famem. dolorem: que putantur mala pene. esse de iure iuram. et si Christus. non culpe. xv. q. i. illa. non solum impedimento non esse ad beatam vitam: sed etiam adiumento esse euidentissime monstratum est. Sed et illa que videntur bona. scilicet corporalia diuitias. satietate letitiam expertem dolorum detrimentum esse ad fructum beatitudinis dominico. Luc. vi. Et vobis diuitibus. declarato iudicio liquet. Sic ergo non solum administrum non sunt ad vitam beatam corporalia bona: sed etiam impedimento sunt. Hieronymus in vita Malchi monachi. Ecclesia postquam ad principes Christianos venit: postea et diuitijs maior est: sed virtutibus minor effecta: sed inter turbines et aduersa mundi succerit. xij. q. i. futuram. Hieronymus. ad Eustochium. Alia fuit in veteri lege felicitas: in qua beatus dicitur qui habet semine in sion. Et xxvij. et repromissio fit diuitiarum in toto pentateuco. r. xij. q. v. hinc notandum. Statim

autem ut filius dei ingressus est super terram: nouam sibi legem instituit: ut qui ab angelis adorabatur in celis. Deo. s. haberet angelos et in terris. Tunc hoc Iohannes caput Iudith continens amputauit. Iudith. xij. Tunc Iacobus et Iohannes relicto patre rete et nauicula securi sunt saluatorum. Marc. iij. affectum sanguinis et vincula fecali et curram domus pariter relinquentes. Tunc primum auditum est. Marc. x. r. xij. Marc. viij. Luc. ix. et. xij. Qui vult venire post me et. Nemo enim miles cum vxore pergit ad prelium. Discipulo ad sepulcrum patris ire cupienti non permititur. Matthei. viij. Luc. ix. Vulpes foueas habet: et volucres celinidos: filius hominis non habet vbi caput reclinat. ne forte contristeris si anguste permanseris. Hieronymus ad Nepotianum. et est. xij. q. ij. gloria. Neque vero aliquis mihi opponat diues in iudea templum: melas. Lucernas. vultures. patellas. citharas. mortaria. et cetera et auro fabricata: tunc hec probabantur a domino quando sacerdotum hostias immolabant: et sanguis pecudum erat redemptio peccatorum: quia quod hec omnia in figura peccerant. Nunc vero quum paupertatem domus sue pauper dicitur dicat: potestis crucem: et diuitias luti esse putemus. Christus vocat Luc. xvi. xij. q. v. s. sed hec. Iniquum maius non amemus quod Petrus se non amare restat. Act. iij. Alioquin si tantum litera sequimur: et in auro atque diuitijs simplex nos delectat hystoria: cum auro oblectemur et cetera. Ducant pontifices vxores virgines. Luc. xxi. xxvij. dist. q. sunt. xxvij. di. nemo. r. c. seminatim. xxvij. dist. curandus. et. c. precipimus. Leprosos. Luc. xij. et. xij. de peni. di. s. Et bis. ver. moyses. et in gloss. id est alia qua macula. vitis anime preferat. Rescimus: multiplicemur: et replcamus terram. Beatus. s. Ifigamus duodecim mense tabernacula. Deuter. xvi. et solemnitas ieiunium duodecim concupimus. Qui si hec omnia spiritualia spiritualibus. Luc. xij. comparantes sic intelligamus ut dicit nos inter intellexit et interpretatus est (sabbatum ista cum ceteris figurabilibus euacuata constat. dicit. Mattheum. xxv. q. i. s. dicit itaque.) Aut aurum repudiamus cum ceteris superstitionibus iudeorum: aurum aurum placet: placeant et iudei: quos cum auro aut pbare nobis habere esse: aut dammare. Si opponatur de eo quod dicit Paulus alibi ad Phil. iij. r. xij. dist. q. di. cit. Scio abundare. non debet intelligi quantum ad affluentiam rerum: sed quantum ad sufficientiam metis. de qua Augustinus in lib. de beata vita. Nullus perfectus aliquo eget. Et quod videtur corporis necessarium: sumerit si aduerit: et si non aduerit: istarum rerum non frangitur inopia. Cuius paupertatis formam Iohannes etiam seruauit euangelista cum discipulis suis. inter quos duobus. s. Tito et Eugenio. de quibus legitur et no. xvij. q. iij. s. sed notandum. qui magnas relinquerat opes. egestate reteris. sicut scribitur in eius legenda. Nuncquid non valet manus dñi ut faciat seruos suos diuitijs affluentes: sed hoc certamen statuit animarum: ut sciant se eternas habituros diuitias qui pro eius nomine temporales opes hic habere noluerunt. Marc. v. Chrysostomus super Mattheum. homilia. lxxij. Nihil ita extrinquit cupiditatis scilicet: ut desistere ab acquirendi concupiscentia: sicut amarum dolorem abstinentia et euacuatio. si facilius enim est hoies cientes volare: quam adiectione pluris quietere facere desiderium. Et Augustinus. lib. lxxvij. questionum. Charitatis venenū est spes ad ipsos deorum temporalium. Hec. sup. Ezech. homilia. vi. Nos enim sanctus vir ideo terrena deserit: ut hic alia temporalia venenū plus recipiat. Marc. xij. Sed per centenarium numerum perfectio designat: quod si quis pro dei nomine temporalia contemnit: hic perfectione metis recipit: ut ea non appetat que contempnit. Venenū itaque recipit quod dicitur: perfectionis spiritum accipiens terrenis non indiget: etiam hoc non habet. his consentit. Bernar. in sermone illo. Dicit sermo Petrus Marc. xij. dicens. Quid est centuplum illud fratres: nisi consolationes. visitationes. primumque spiritus qui super mel dulcis est: Illud centuplum pulchre lareque est: primum Abbaam de charitate et virtutibus et pace animi:

et etiam literaliter in collatione sua que est de mortificatione que est ultima. et. xliiij. in lib. collationum Jo. cassi. Et post pauca. Non est pater aut mater: non est domus aut ager: non denique aliquid corporale: sed plane his omnibus est delectabilis: super omnia hec dulcius: et vniuersis his iocundus est: et quecumque desiderantur in seculo hoc: nec quicquam huic valent comparari. Vnde etiam super illud Mar. xij. Nemo est qui reliquerit domum etc. Quia nimirum a fratre suo atque consoribus propositi sui: quia ei spirituali glorio colligatur multo gratior: etiam in hac vita respiciet charitatem. Qui consonat gloss. ibidem. Omnes san- ti et quecumque habent communicant. xij. q. i. c. ij. xliij. q. vij. c. i. et. iij. Item gloss. super illud Mart. vj. idem omnia adiacentur vobis. Omnia sunt filiorum: ideo hec omnia adiacentur: et non querentibus. si subtrahatur ad pro- barionem: si dentur ad gratiarum actionem erunt. Grego. in moral. Solet inquit reuim abundantia tanto a timore domino mentem solucere: quanto hanc erigit diuersa cogi- tare. Nam dum foris per multa distrahitur vel spargitur: stare in intimis sicca prohibetur. Idem Grego. in homil. super illud Luc. viij. Qui qui seminat etc. Si nos inquit vo- bis semen verbum agrum mundum: volucres demonia: spinas diuitias significare dicemus: ad credendum no- bis mens forsitan vestra dubitaret. Vnde et idem domi- nus per semetipsum dignatus est exponere que dicebat. Quia vnusquisque crediderit: si spinas diuitias interpretari voluerit: maxime quum ille pungatur: iste delectetur: et ra- men spine sunt: quia cogitationum suarum punctionibus mentem lacerant: et dum vsque ad peccatum pertrahunt: quasi inflicto vulnere creuantur. Nec etiam duo origina- lia. sunt posita inter ista originalia. Grego: in homil. vnus inquit super euangelium: Si quis vult. Nudi cu- nudos se diabolo lucrari debemus: quia si vestitus quisque cum nudo lucratur: citius ad terram deicitur: quia habet vnde teneatur. Quid enim sunt terrena omnia: nisi que- dam corporis indumenta? Qui ergo ad certamen propo- situm: vellimera abijciat: ne succumbat. Hieronymus ad Ne- portianum et transfertur. xij. q. i. clericus. ps. xv. Si autem ego pars domini sum: et funiculus hereditatis eius: nec accipio partem inter ceteras tribus. xliij. q. i. s. hys ita. et de deci. c. i. sed quasi sacerdos et leuita viuo de decimis: et al- tari deseruiens. i. Cor. viij. et de preb. c. iij. fin. altaris obla- tione sustentor: habens vicium et vestitum: ijs contentus nudam crucem nudus sequor. i. Tim. vj. xij. q. i. episcopus. Dico. ad Heliodorum. Nolo presbiterium necessitudinis recorderis: nudos habet eremus. Bern. de colloquio Si- monis et Jesu. Age ergo et qui relinquere omnia dispo- nistre quod inter relinquenda numerare memento. Im- mo vero et principaliter abnega te metipsum. Mart. xvi. Marc. viij. Luc. ix. Hieronymus loquens de paula. Te- stis est Jesus nec vnium quidem nummum ab ea derelictum. Quid hac virtute mirabilis: feminam nobilissime fami- lie magnis quoddam opibus rata fide omnia diarguit: et ad egestatem ultimam peruenire: Facient alij pecu- nias in corbonam. Luc. xij. xliij. q. i. odi. funibusque aureis dona pendeat. Nemo plus dedit pauperibus quam qui sibi nihil reliquit. Mar. iij. ibi Grego. in homil. Reg. in dias- logo de abbate Isaac sic ait. Quisquis ei crebro discipuli in- uenerit: et pro vsumonalterij possessiones que offerenda- tur acciperet: ille sollicitus sue paupertatis custos forem sententiam tenebat dicens. Monachus qui in terra pos- sessionem querit: monachus non est. Sic quippe meruebat paupertatis sue securitatem perdere: sicut avari solent di- uites perituras diuitias custodire. Hys. homil. viij. su- per Mart. beum. Nunc veniens in eremum egypti paras- disti hanc videbis meliorem effectam. Et enim est videre vbiq; regionis illius christi exercitum et regalem gregem et superiorum virtutum vbanitatem. Et ista enim om- ni curi et mundo omnino crucifixa: Galathas ultimo. et vltra propositus procedunt ad corporis operationem: ad in-

digentiam vix cibum fumentes. Tunc enim quando seius nant et vigilant: vacare per diem dignum existimant: sed noctes quidem sacris hymnis et vigilijs. dies in orationi- bus et manuum operationibus consumunt: apostolicum imitantes zelum. Luc. xvij. Oportet semper orare. i. Thes- salonicen. vlti. de consecra. distin. v. i. Loim b. iij. Erecus demur igitur omnes et diuites et inopes. quum illi nil pe- nitus habentes nisi corpus et manus suas. cogunt se et ses- cum litigant impensas hic indigentibus inuenire. sicut Paulus Actuum. xvi. Nos autem multis modis terre res conditis nec superflua ad hoc tractamus. Gregorius nas- zansenus in apologia sua. libro. ij. Sed paupertatem in- quit et penuriam exprobrabit. Iste sunt diuitie mee. Ista me non solum gloriozantem sed arrogantem facit. Videor enim mihi hec audire ab inimicis: quia vestigijs illius in- ceda: qui propter nos egenus factus est quum diues esset. i. Loim b. viij. Atque vrinam erueri me istis panniculis quibus circumdari video: possem: ut nudus effugerem spi- nas diuitias. Mart. xvi. Luc. viij. seculi que retinent et reuocant pergentes ad deum. Hys. super Mart. homilia. i. Si ab honore quidem qui in superioribus est pre alijs pecunie nos expulerint: contempribiles erunt. Celorum autem rege per singulos dies clamante et dice- re Mart. xij. quia difficile est cum illis celum intrare: non proficiemus omnia: et non desistemus ab omnibus: ut cum libera facie regni ingrediamur. Idem super Jo- annem homil. xij. Omnia agamus ut christum imitemur. Quid igitur christus ait Mart. viij. Luc. ix. Vulpes foueas habent: et volucres celi nidus. Alius aure hominis non habet vbi caput reclinet. Augu. super illud apostoli. i. Loim b. viij. Scitis inquit gratia domini nostri Jesu chri- sti: qui propter nos egenus factus est: quum esset diues. ge- stus factus est egenus intantum ut non haberet quod haberet vulpes. Luc. ix. et in hoc consilium deo ut paupertate eius seruemus et imitemur.

Redicta originalia que recollegi pro ma- gna parte de apologia fratris Bonauentu- re de expopriatione et de paupertate et de prohibitione pecunie apostolis et apostolis- cis viris data: ideo super cum laui: ut sciat viri euangelici maxime fratres minores ad quos sunt per euangelium et suam regulam obligati. de quo euangelio et regula et declarationibus et constitutionibus genera- libus et prouincialibus aliqui non curantes votum pau- pertatis frangunt: superflua recipientes: que habent ad vsum sibi appropriates: et pecunias per alios verius per se possidentes.

Articulus lxxi. **A**

Iffendunt autem in ista receptione aliqui fratres minores: prout comuniter multipliciter per hunc modum. Tunc quia de pecunia que pro eis deponitur: emunt et faciunt superflua: quum vsus moderatus et pauper concedatur in rebus eis et non superfluis. ut in decre. Exiit qui seminat. li. vi. et in clem. Exiit de paradiso. de ver. signi. clarius continetur. Expense em voluptuose oibus sunt prohibite: viles con- cesse: secularibus necessarie sine quibus res stare non pot- esse: necessarie: et vita ista non ducitur: religiosis maxime fratribus minoribus conceduntur. ut de hoc no. superius in §. adhuc petita. ver. tum etiam tertio. in fi. in ar. lxxiij. Itē q: de illa pecunia de emptione p. dofor faciunt emi loca- lia et preciosa: et scribi libros delictos et vestes preciosas et feracula lauta cum diuite epulone. contra illud Luc. xvi. dist. non cogantur. et. c. parsimonia. vide. s. in §. adhuc petita. ver. tum etiam tertio. in articulo. lxxiij. Item non pro necessitatibus ingruentibus vel emergentibus fa- ciunt pecuniam deponi: sed pro futuris necessitatibus et non necessitatibus: vnde non cum curant de crastino

fratres minores multifa- ria abuz- tūtur pe- cunia.